

Схема оцінювання тесту з української мови і літератури – 9 клас, 2023р.

Тестові завдання	Можливі варіанти відповідей	Схема оцінювання
<p>1. Сформулюйте і запишіть одним поширеним реченням тему прочитаної поезії.</p>	<p>Темою твору є розповідь про Перебендю, талановиту людину, що «на кобзі грає» і чудово виконує пісні різні за тематикою та жанром, розважає людей, незважаючи на власне важке нужденне життя.</p> <p><i>(Можливі інші варіанти)</i></p>	<p>Усього 2 б.: 2 б. за правильну відповідь, яка розкриває тему поезії; 1 б. за формулювання, яке частково відбиває тему; 0 б. – за формулювання, яке суперечить темі поезії, чи відсутність відповіді.</p>
<p>2. Поясніть значення виділених у поезії слів. Дайте відповідь 2-ма поширеними реченнями.</p>	<p>Слова «Він їм тугу розганяє, / Хоть сам світом нудить» характеризують «старого», «сліпого» та «химерного» Перебендю, який у своїх піснях переказує історичні події, співає веснянок і «Гриця» для дівчат, для парубків у шинку «Сербина» й «Шинкарку», звеселяє людей, поліпшує їм настрій, допомагає пережити сердечні муки, спричинені життям. Одинокий, без власної хати і родини, він ховає свої сльози в «степу на могилі»; його «серце сміється, сліпі очі плачуть», а «серце щебече господню славу».</p> <p><i>(Можливі інші варіанти)</i></p>	<p>Усього 4 б.: по 2 б. за кожне речення, що містить правильну змістовну відповідь; по 1 б. – за неповну відповідь, яка не розкриває відповіді на питання; 0 б. – за неправильну, суперечливу, недоречну відповідь..</p>
<p>3. Спираючись на текст поезії, дайте відповіді на кожне питання одним поширеним реченням.</p>	<p>А. Головний герой віртуозно виконує пісні різних жанрів: у репертуарі історичні, соціально-побутові, ліричні, жартівливі пісні; він несе співчуття, радість, підтримку людям, тонко відчуває настрій і потреби своїх слухачів, бо одним співає «про Чалого», іншим – про дівчину-горлицю та «Ой не ходи, Грицю» і веснянки, третім про «тополю, лиху долю», четвертим «Ой не шуми, луже», п'ятим – про Січ і Лазаря.</p> <p>Б. Образ Перебенді викликає в мене співчуття, жаль, здивування і захоплення, адже він, сирота, який «Попідтинню сіромаха / І днює й ночує», але думка його «ширяє» й «літає» «орлом сизокрилим», «серце по волі з богом розмовля».</p> <p><i>(Можливі інші варіанти)</i></p>	<p>Усього 6 б. (3 x 2 = 6): 3 б. – за кожен правильну, аргументовану і вичерпну відповідь; 2 б. – за правильну, частково аргументовану відповідь; 1 б. – за неповну, часткову, суперечливу відповідь; 0 б. – за неправильну відповідь.</p>
<p>4. До виділених слів самостійно доберіть і запишіть: а) синоніми; б) антоніми.</p>	<p>а) синоніми: Січ нищили, руйнували (ліквідували, розбили, розгромили, розтрощили); злощастя жартує, недоля жартує (безталання, бездолля).</p>	<p>Усього 4 б. (2 + 2 = 4): по 1 б. за кожний правильно дібраний синонім / антонім.</p>

	<p>б) антоніми:</p> <p>Серце плаче – серце сміється; свекруха добра – свекруха зла (недобра, лиха). <i>(Можливі інші варіанти)</i></p>	
<p>5. Визначте художні засоби, які використано в уривку.</p>	<p>1. Епітет – В.; 2. Метафора – Г.; 3. Порівняння – А.; 4. Риторичне питання – Г.; 5. Уособлення – Б.. 6. Аллегорія – _____.</p>	<p>Усього 5 б.: по 1 б. за кожен правильну відповідь.</p>
<p>6. Поясніть значення фразеологізмів.</p>	<p>Крутитися, як білка в колесі – бути постійно заклопотаним (мати багато роботи, метушитися). Душі не чути – самовіддано, безмежно любити когось (захоплюватися кимось.; жаліти когось). Викинути колінце – дивувати, вражати кого-небудь чимсь особливим, незвичайним (зробити якийсь несподіваний, нерозумний або легковажний вчинок; робити вигадливі рухи в танці; співати, роблячи несподівані переходи в тональності, силі і висоті звуків). <i>(Можливі інші варіанти)</i></p>	<p>Усього 3 б.: по 1 б. за кожен правильну відповідь.</p>
<p>7. Замініть цифри словами.</p>	<p>Тарас Шевченко був невисокого росту – трохи більше ста шістдесяти чотирьох см. (Однією) Тисячею трьомастами вісімдесятьма чотирма пам'ятниками в усьому світі відзначив народ свою любов до Тараса Шевченка.</p>	<p>Усього 4 б.: по 2 б. за кожний правильно написаний числівник; по 1 б. за частково правильну відповідь; 0 б. за неправильну відповідь.</p>
<p>8. Складіть і запишіть речення за схемами. Вкажіть тип складених речень.</p>	<p>1. Чи то вітер в степу завиває, чи то Перебендя старий сумну пісню співає? <i>Складносурядне речення.</i> 2. Сергій, який дуже хвилювався перед доповіддю, вразив однокласників цікавими фактами з життя і творчості Тараса Шевченка. <i>Складнопірядне речення з пірядною означальною.</i> 3. Захоплюючись високим образом Кобзаря, ми не завжди можемо осягнути, скільки треба було прозрінь думки і висоти духу, щоб стати пророком для народу. <i>Складнопірядне речення з кількома пірядними.</i> <i>(Можливі інші варіанти)</i></p>	<p>Усього – 6 б.: по 1 б за кожне правильно складене змістовне речення, + по 1 б. – за правильно визначений тип кожного речення.</p>
<p>9. На місці крапок вставте, де потрібно,</p>	<p>Вихід друком першої збірки Тараса Шевченка «Кобзар» 18 квітня 1840 року був <u>знаменною</u> <u>подією</u> не лише в історії української літератури, а й в історії</p>	<p>Усього – 8 б.: по 1 б. за кожен правильно вставлену</p>

<p><i>пропущені літери. Зніміть ризик.</i></p>	<p><u>самосвідомості</u> українського народу. <u>Відразу</u> після появи збірки його поетичні твори з'являються й на сторінках <u>літературно-художніх</u> альманахів і збірників, підсилюючи те величезне враження, яке справив на українське суспільство «Кобзар». З того часу Шевченкова поезія стала найважливішим і <u>нетлінним</u> складником духовного ества українського народу.</p>	<p>орфограму.</p>
<p>10. Вставте, де потрібно, пропущені розділові знаки.</p>	<p>Шевченко вирішив піти до театру. Оскільки часу мав досить, він найняв візника й наказав їхати до криниці Святого Володимира.</p> <p>Була друга година дня. Все довкола засипав сніг: гори, яри, ліси, Дніпро – все покритися білою пеленою</p> <p>Криниця знаходилась у глибокому розлогому яру, зарослому старими вербами. Саме тут, за легендою, князь Володимир хрестив своїх синів. Із джерела з шумом витікав струмок і по льоду збігав у долину.</p> <p>Над криницею за наказом царя Олександра I був збудований пам'ятник, який складався з аркади, що оточувала криницю, високої колони, кулі й хреста на ній. В аркаді, де висіли ікони, світилася лампада.</p> <p style="text-align: right;">(За Є. Єнджеєвичем)</p>	<p>Усього – 10 б.: по 1 б. за кожний правильно вставлений розділовий знак: 10 б. – 0 пом.; 9 б. – 1 пом.; 8 б. – 2 пом.; 7 б. – 3 пом.; 6 б. – 4 пом.; 5 б. – 5 пом.; 4 б. – 6 пом.; 3 б. – 7 пом.; 2 б. – 8 пом.; 1 б. – 9 пом.; 0 б. – 10 пом.</p>
<p>11. Обведіть кружечком правильну відповідь.</p>	<p>А. б) «Заповіт»; Б. в) Г.Сковорода. В. б) «Причинна» Т. Шевченка.</p>	<p>Усього 3 б.: по 1 б. за кожну правильну відповідь.</p>
<p>12. Установіть відповідність між твором та його жанром, з'єднавши стрілочками рядки.</p>	<p>Т. Шевченко «Гайдамаки» – героїко → історична романтична поема. Г. Квітка-Основ'яненко «Маруся» → сентиментально-реалістична повість. І. Котляревський «Енеїда» → бурлескно-трагедійна поема.</p>	<p>Усього 3 б.: по 1 б. за кожну правильну відповідь.</p>
<p>13. В образі Перебенді Тарас Шевченко відобразив власні погляди на роль поета в суспільстві. Напишіть листа героєві поезії, висловивши і своє бачення проблеми (7-8</p>		<p>Усього 9 б.: 1) 3 б. – за дотримання структури і особливостей написання листа: наявність привітання, звертання, щирість спілкування, наявність емоційної лексики, слова прощання; 2 б. – за незначні порушення у дотриманні структури листа; 1 б. – значні порушення;</p>

<p><i>речень).</i></p>		<p>0 б. – невідповідність типу тексту; + 2) 3 б. – за змістовність тексту листа; 2 б. – незначні недоліки, суперечності в тексті листа; 1 б. – значні недоліки і суперечності; 0 б. – повна невідповідність чи відсутність виконаного завдання; 3) за мовне багатство і дотримання комунікативних якостей писемного мовлення (логічність, смислову точність, виразність): 3 б. – за мовне багатство і дотримання основних комунікативних якостей писемного мовлення; 2 б. – за незначні порушення і відхилення від основних комунікативних якостей мовлення; 1 б. – за значне відхилення від основних комунікативних якостей мовлення; 0 б. – за повну відсутність мовного багатства і серйозні відхилення від основних комунікативних якостей мовлення.</p>
<p>14. Чи згодні ви з твердженням Максима Рильського, який писав: «Народ Шевченка не забуває і ніколи не забуде. Поет живе в серцях свого народу»? Відповідь запишіть у вигляді твору-роздуму (8-10 речень). На користь ваших міркувань наведіть 3 аргументи.</p>		<p>Усього 10 б.: а) за відповідність змісту твору темі: 3 б. – за повну відповідність змісту; 2 б. – за незначні відхилення в змісті від теми; 1 б. – за значні відхилення в змісті; 0 б. – за невідповідність змісту твору; б) за мовне багатство і дотримання комунікативних якостей писемного мовлення (логічність, смислову точність, виразність): 3 б. – за мовне багатство і дотримання основних комунікативних якостей писемного мовлення;</p>

		<p>2 б. – за незначні порушення і відхилення від основних комунікативних якостей мовлення;</p> <p>1 б. – за значне відхилення від основних комунікативних якостей мовлення;</p> <p>0 б. – за повну відсутність мовного багатства і серйозні відхилення від основних комунікативних якостей мовлення;</p> <p>в) 3 б. за аргументованість викладу:</p> <p>3 б.– за наявність трьох аргументів;</p> <p>2 б. – за наявність двох аргументів;</p> <p>1 б. – за наявність одного аргументу;</p> <p>0 б. – відсутність аргументів.</p> <p>1 б. – за відповідність обсягу.</p>
<p>15. Складіть етнокультурознавчий словничок з п'яти понять, пов'язаних з зимовим календарним циклом українського народу.</p>	<p>1. Кутя – пісна страва, що готується на Святий вечір з відвареного у воді зерна пшениці чи ячменю з медом; кутя є голодна і багата.</p> <p>2. Різдво – це радісне церковне свято народження Ісуса Христа, яке відзначають 7 січня (25 грудня).</p> <p>3. Святий вечір – це урочисте християнське свято, що відзначають напередодні Різдва, коли родина збирається за столом після першої зірки, на стіл кладуть дванадцять пісних страв на честь 12 апостолів.</p> <p>4. Дідух – це останній обжинковий сніп, який заносили до хати на Святий вечір; оберіг, символ доброго врожаю, миру і злагоди в родині,</p> <p>5. Щедрування – це давній новорічний звичай, під час якого групи молоді – щедрувальники – ходять по хатах, співають щедрівки, що прославляють господаря та його родину. (Можливі інші варіанти)</p>	<p>Усього 5 б.: по 1 б. за кожен правильну відповідь.</p>
<p>16. Розкажіть про відомі вам обереги українського народу. Дайте аргументовану відповідь 4-ма поширеними реченнями.</p>	<p>1. Оберіг – це певний добрий символ, який, за віруваннями наших предків, захищає від зла людину, родину, оселю.</p> <p>2. Традиційним оберегом українського народу є рушник, у візерунках і кольоровій гамі якого криються глибинні закодовані знаки і смисли, розгадати які часто буває непросто, хоча найулюбленішими кольорами з давніх давен залишаються чорний і червоний, як символи любові і журби.</p> <p>3. Сорочка-вишиванка – це також оберіг, у ній закодовані майбутня доля і здоров'я того, хто її носитиме, тож даремно дівчата і матері вкладали всю</p>	<p>Усього 8 б. (2 x 4 = 8): по 2 б. за кожен змістовну, аргументовану відповідь; по 1 б. – за неповну, суперечливу, не досить аргументовану відповідь; 0 б. – за повну відсутність відповіді.</p>

	<p>свою любов і потаємні надії у процес вишивання, передавали сорочки від покоління до покоління.</p> <p>4. Оберегами українців є також писанки, рідна хата, віночок; ці обереги поруч з нами все життя, вони несуть в собі не тільки радість буття, а й захист від усього злого і недоброго.</p> <p><i>(Можливі інші варіанти)</i></p>	
		<p>Примітка: за орфографічну, пунктуаційну грамотність, за граматичне і стильове оформлення роботи до всіх попередніх балів додається: <u>усього 10 балів:</u></p> <p>10 б. – 0-1 помилка; 9 б. – якщо допущено 2-3 помилки; 8 б. – якщо допущено 4-5 помилок; 7 б. – якщо допущено 6-7 помилок; 6 б. – якщо допущено 8-9 помилок; 5 б. – якщо допущено 9-10 помилок; 4 б. – якщо допущено 11-12 помилок.</p> <p>Якщо в роботі допущено більше 12 помилок, бали за грамотність не додаються.</p>

Усього: 100 б.